

Røða til próvhandan í Vinnuháskúlanum

22. januar 2021

Góðu próvtakarar og øll onnur, ið eru komin saman her í Vinnuháskúlanum í dag.

Sjóvinnuforum, ið varð hildið her í Vinnuháskúlanum í heyst, hevði shipping sum høvuðsevni. Shipping er ein vinna, har ið nógvir føroyingar hava sítt dagliga yrki. Tað kom eisini greitt fram á Sjóvinnuforum, at vit í Føroyum kundu fingið enn meira burturúr hesi vinnu. Shipping er ein altjóða vinna, og tí kann hon eisini verða við til at javna sveiggj í føroyska búskapinum. Shipping merkir í høvuðsheitum sjóvegis flutningur, og er tað tann mest burðardyggja loysnin at flyta vørur millum lond.

Vinnuháskúlin er ein maritimur skúli, og er tað tí sjógvurin og havið, ið fyllir nógv í undirvísingin í flestu lærugreinum í skúlanum.

Havið eg bar við mær inn um skúlagátt, tað hav so víða fløtur sínar breiðir, á sveimi hugur bæði dag og nátt við teim, sum fóru fjarðar skipaleiðir.

Soleiðis yrkir Karsten Hoydal, so sera væl í yrkingini “Landið, eg bar við mær”.

Sjógvurin kring Føroyar er eitt stórt havøki. Við eini vídd á 274.000 ferkilometrar er havið einar 200 ferðir størri enn landaøkið, og vit liva í høvuðsheitum av havsins tilfeingi og ríkidømi. Hetta hevur heilt avgjørt skyldur við sær. Hvussu kann yvirfisking og dálking av heimsins

høvum avmarkast? Vit mugu tí fara at hugsa enn meira um, hvussu vit tryggja lívið í havinum í framtíðini.

Eitt evni, ið serliga tit maskinmeistarar heilt vist hava tosað og lært nógv um, og sum vit heilt vist koma at hoyra nógv meira um og uppliva komandi árin, er grøna orkuskiptið. Málið í Føroyum er, at øll orka á landi skal vera grøn í 2030, tað verið seg vatnorka, vindorka, sjóvarfallsorka, sólorka, biogass umframt aðrar nýggjar orkukeldur. Í altjóða skipavinnuni verður nógv tosað um, at meginparturin av orkuni skal vera grøn í 2050. Í staðin fyri at brenna olju og náttúrgass, ið innihalda kolevni, verður arbeitt við at skifta yvir til m.a. at brenna ethanol, methanol og ammoniak, og kemur hetta orkuskiptið uttan iva at hava sera stórar broytingar við sær umborð á øllum skipum og í øllum havnabýum kring heimin.

Undir ymiskum og skiftandi umstøðum hava tit ment tykkum á hesum oyggjum. Flestu maskinmeistarnir hava staðið í meistaralæru og allir navigatørarnir hava verið til skips og har fingið kravdu siglingstíðina fyri upptøku. Síðstu árin hevur Vinnuháskúlin verið tykkara námsfrøðiligi vitanar karmur. Tit hava lisið nógv og tungar lærubøkur um líkt og ólíkt innan bæði maskin- og siglingarfrøði, umframt nógv aðrar lærugreinar.

Tað gleðir meg eisini, at tað í dag er ein kvinna, sum fær handað skiparaprógv. Tað ganga tríggar kvinnur í Vinnuháskúlanum í lötuni, og allar kvinnur eru sjálvandi hjartaliga vælkomnar at lesa í Vinnuháskúlanum. Vildi ynskt, at tað vóru fleiri. Vóni, at so verður í framtíðini.

Nú tit eru liðug við útbúgvingina, stendur heimurin opin fyri tykkum. Møguleikarnir eru óteljandi. Summi av tykkum fara helst til fiskiskap, onnur fara í góð störv á landi og nøkur av tykkum fara allarhelst at lesa víðari. Veit, at bæði nógvir maskinmeistarar og navigatørar mangla siglingstíð fyri at fáa fyrsta sjóvinnubrævið. Umboð fyri fleiri av reiðarínum eru her í skúlanum í dag, so tit burdu kanska byrja við at tosa við tey?

Nøkur av tykkum fara helst í altjóða sigling at royna tykkum, meðan tit enn eru ung. Haldi, at slík sigling gevur so ómetaliga nógv og gott viðføri og víðkar um sjónarringin fyri lívið. At uppliva heimin og mæta øðrum fólkasløgum og mentanum kann ikki undirmetast.

Er land mítt lítið, so er verðin stór, og veking elva havsins lög og sangir, ein rødd av hævunum at hjarta fór, gav míni stóru langtán sterkar veingir.

Tað er eisini at gleðast um, at alsamt meira altjóða sigling í dag er á føroyskum kjøli. Tit skulu vita, at føroyingar hava rættiliga gott orð á sær, sum siglandi fólk, bæði úti sum heima, so væl er slóðað fyri. Allir møguleikar standa tykkum í boði, tá ið tit hava fingið rætta sjóvinnubrævið til høldar.

Eri vísur í, at lívið bæði kemur at geva tykkum við- og mótgongd. Havið bæði beinini á jørðini, so skal tað nokk gangast tykkum væl í nýggjum sum ókomnum døgum.

Kann ikki lata vera við at nevna støðuna viðvíkjandi korona. Haldi, at tit ungu hava liðið sera nógv undir hesi

alheims farsøtt. Tit hava eisini mist nakað av undirvísing og dugdu sera væl at tillaga tykkum til fjarundirvísingina vikurnar eftir grækarismessu í vár. Vit hava stórt sæð ikki merkt nakað til korona her í skúlanum eftir summarfrítíðina, og ivist eg ikki í, at tit næmingar eiga bæði stóran heiður og rós uppiborið fyri, at so er vorðið. Vit eiga ein fantastiskan ungdóm her í landinum, og hava tit fyrimindarliga fylgt koronatilmælunum frá almennu myndugleikunum.

Sjálvandi hava tað eisini verið nógvar góðar fríløtur við skemti og látri. Tað verið seg undir Krákugjógv, í Nóatúni og við Áir. Tær stuttligu og hugnaligu løturnar hava heilt avgjørt alstóran týdning fyri samanhaldið og stuðla undir lærutilgongdina. Tit hava knýtt vinarbond fyri lívið, og vóni eg, at síggja tykkum aftur her í skúlanum til ymisk skeið og førleikamenning.

Takki lærarunum fyri góða og holla undirvísing og próvdómarnum fyri rættvísa próvdøming. Takki eisini Próvstovuni og próvtøkuvaktunum fyri væl frágingið arbeiði. Onkrir næmingar vóru ov stuttir hesaferð, men nú er ikki at falla í fátt, men bretta upp um armar og herja á aftur. Umsitingin og kantinan í skúlanum skulu eisini hava stóra tøkk fyri væl skipað og væl frágingið arbeiði. At enda vil eg ynskja tykkum alt tað besta og Guðs ríku signing og blíðan byr í framtíðini!

Takk fyri!